

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/25-06/0028
URBROJ: 532-06-02-02/1-25-2
Zagreb, 21. listopada 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 6. stavka 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/2025), donosi

ODLUKU

1.

Proглашава se da **Sklop župne crkve sv. Ilije proroka sa župnim stanom i perivojem u Velikoj Kopanici**, ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnoga dobra iz točke 1. izreke ove Odluke određen je sljedećim katastarskim česticama: k. č. br. 317, 318 i 319 (sve zk. ul. 1042), 320/1, 321 i 322 (sve zk. ul. 515), k. o. Velika Kopanica.

Kopije Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Slavonski Brod, OSS evidencijski broj: 1300553/2025, od 8. 5. 2025., u mjerilu 1:1000, s ucrtanim granicama kulturnoga dobra, sastavni su dijelovi ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar obuhvata iz točke 2. ove Odluke:

- vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji kulturnog dobra dužni su provoditi mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra te sve druge obaveze sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- zaštitne i druge radove na kulturnom dobru i njegovim dijelovima mogu provoditi ovlaštene pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, uz odobrenje Ministarstva kulture i medija;
- način korištenja i ciljevi upravljanja kulturnim dobrom trebaju biti dugoročno održivi te ne smiju narušavati svojstva i vrijednosti kulturnog dobra;
- kulturno dobro i njegove dijelove moguće je istraživati, obnavljati i prezentirati primjenom metoda i tehnika potvrđenih pozitivnom stručnom praksom, uz odobrenje Ministarstva kulture i medija;
- konzervatorsku rekonstrukciju pojedinih dijelova kulturnog dobra kao i rekultivaciju perivoja u svrhu očuvanja njihove cjelovitosti i unapređenja stanja, moguće je provesti na osnovu potvrđene stručne dokumentacije utemeljene na svim potrebnim istraživanjima;
- građevinski i drugi zahvati unutar obuhvata kulturnog dobra, na zgradama i opremi prostora bez utvrđenih vrijednosti, ne smiju narušiti vizualni integritet te svojstva i vrijednosti kulturnog dobra;
- kulturno dobro i njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

4.

Predmetno kulturno dobro s obuhvatom iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z – 7949**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Župna crkva sv. Ilije Proroka u Velikoj Kopanici jednobrodna je građevina s izduženim četverokutnim svetištem zaobljenog završetka i zvonikom rizalitno istaknutim na glavnom pročelju. Uz istočnu stranu svetišta nalazi se prigradna sakristija s oratorijem na katu. Crkvu prekriva krovšte s pokrovom od crijepa. Njezina orijentacija je jugozapad – sjeveroistok.

Prema povijesnim izvorima, crkva je izgrađena 1766. - 68. godine u „graničarskom“ odnosno „marijaterzijanskom“ baroku, a tijekom 19. i 20. stoljeća se više puta obnavljala. Također, izvorno barokni crkveni inventar je djelomično zamijenjen djelima tirolskih radionica u 19. i 20. stoljeću. Tipološki, crkva pripada dvotravejnom tipu barokne arhitekture, koji iz austrijskih zemalja prodire na ove prostore sredinom 18. stoljeća.

Pročelja crkve su razvedena s po dva prozora broda i dvojnim prozorom na zapadnom zidu svetišta, te plitkom i simplificiranom Plattenstil arhitektonskom plastikom plošnih lezena, prozorskih okvira i potkrovnog vijenca. Bočna pročelja crkve podijeljena su lezenama u polja, a svako je polje rastvoreno prozorom polukružnog zaključka.

Jugozapadno je pročelje raščlanjeno dominantnom vertikalom zvonika koji definira cijeli središnji dio pročelja, a unutar kojeg je smješten lučno zaključen ulazni portal, manji prozori gornjih katova te edikula posljednje etaže. Na monumentalnom zvoniku su također vidljive stilske karakteristike Plattenstila, a jedini plastični akcent oblikovanja pročelja je bogato razvedeni profilirani potkrovni vijenac, koji na svim stranama uokviruje sat, a iznad kojeg se uzdiže razvedena lukovica.

Unutrašnjost broda crkve je presvođena s dva traveja češkog kupolastog svoda, koji su međusobno odijeljeni plitkim pilastrima što nose svodne pojasnice, dok je svetišće svođeno jednim travejom češkog svoda. Ulaz u crkvu je organiziran kao predvorje svođeno također češkim kupolastim svodom koji nosi kor odnosno pjevalište.

Crkva je iznutra u cijelosti oslikana, a istraživanjima su otkrivena ukupno četiri povijesna oslika. Najbogatiji i stilski raznoliki oslik nađen je na kupolastom svodu svetišta i to je prikaz Posljednje večere. Prikaz Posljednje večere lijep je primjer akademizma, stroge geometrijske perspektive, arhitekture i figura, i oslikan je *secco* tehnikom. Prema zapisu u Spomenici župe iz 1925. godini svod svetišta – kompoziciju Posljednja večera – oslikao je Seitz, slikar koji je izveo *fresco* zidne slike u đakovačkoj katedrali. Drugi oslik je na zidu svetišta iza glavnog oltara – to je iluzionistički oltar s prikazom Presvetog Trojstva, oslikan *secco* tehnikom. Na istočnom zidu svetišta iznad sakristije sačuvan je prikaz Uzašašća sv. Ilije na nebđ, a na južnom zidu oslikana niša s doprozornikom i dekorativnim elementima.

Prizemna kurija župnog dvora se nalazi istočno od crkve, u njezinoj neposrednoj blizini; građena je 1890. godine i okružena je gospodarskim i pomoćnim zgradama. Pročelje župnog stana je uglavnom očuvano u izvornom izgledu (uz naknadne obnove), i ukrašeno je dekorativnom plastikom. Glavno, ulično pročelje rastvoreno je s osam prozorskih otvora od kojih su početno i završno polje odijeljeni lezenama i bogatije ukrašeni. Zajedno s crkvom župni stan čini skladnu cjelinu, a obje su građevine ograđene recentnom zidanom i kovanom ogradom (izvorno je ograda bila drvena taraba). Južno od crkve, a unutar ograde smještena je dvorišna Gospina kapelica, a istočno od nje željezni križ.

Južno od kompleksa crkve i župnog stana pruža se veći perivoj, u kojem je smješten pil Svetog Trojstva, kao i skulpture znamenitih i zaslužnih ljudi iz povijesti Velike Kopanice. Perivoj je ucrtan na karti Druge vojne izmjere Habsburškog Carstva (1865. - 69.) te je prethodio gradnji postojeće župne kurije. U parku su se stoljećima odvijale vjerske procesije i općenito crkvene svetkovine, te je baš stoga, makar nikada nije bio u vlasništvu župe, sociološki i kulturološki vezan uz crkvu i župni stan s kojima tvori lijepu i zaokruženu cjelinu. Pil Svetog Trojstva podignut je 1939. godine, a posvećen 19. svibnja 1940. godine; dao ga je podići Franjo Firingar, a izradio ga je Nikola Štefančić, kamenoklesar iz Brodskog Varoša.

Kasnobarokna crkva sv. Ilije sa župnim stanom, perivojem i skulpturama čini skladnu cjelinu koja predstavlja značajan spomenički akcent u povijesti, nasljeđu i prostornom oblikovanju ne samo Velike Kopanice, već i toga dijela Posavine, odnosno slavonske Vojne krajine.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 6. i 13. lipnja 2025. godine donijelo je odluku kojom proglašava da Župna crkva sv. Ilije proroka sa župnim stanom i perivojem u Velikoj Kopanici ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranka(e) je (su) prethodno obaviještena(e), sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

1. *Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
 - Općina Velika Kopanica, Vladimira Nazora 1, Velika Kopanica
 - Župa svetog Ilije, Velika Kopanica, Trg presvetog Trojstva 23
2. Općinski sud u Slavonskom Brodu, Zemljišnoknjižni odjel Slavonski Brod
3. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Slavonski Brod
4. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, Zagreb
 - Područna konzervatorska služba Slavonski Brod,
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, Zagreb,
 - Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
PODRUČNI URED ZA KATASTAR
SLAVONSKI BROD

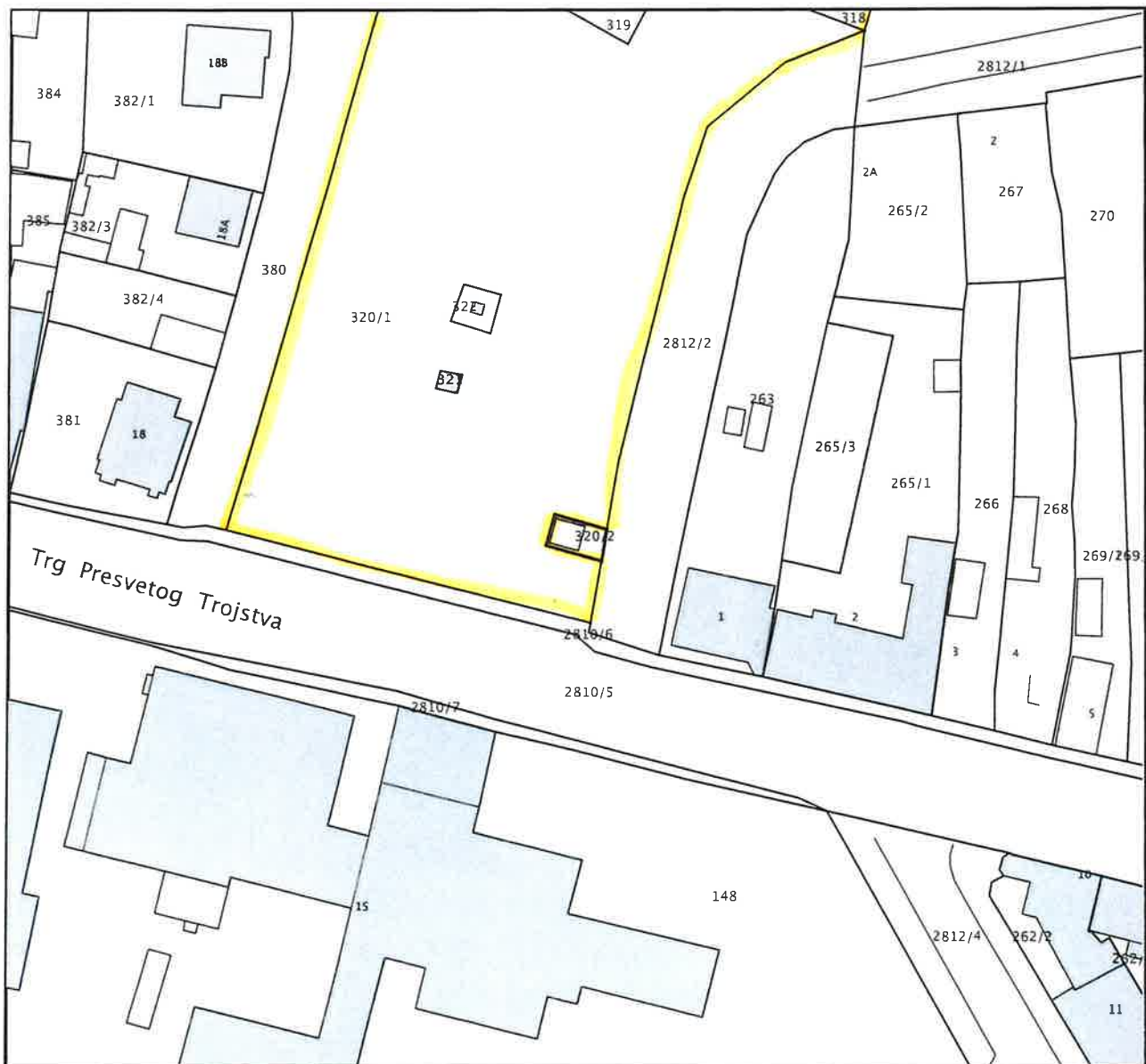
K.o. VELIKA KOPANICA
k.č.br.: 320/2

Stanje na dan: 08.05.2025.

OSS evidencijski broj: 1300553/2025

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:1000
Izvorno mjerilo 1:1

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 92/21 i 93/21), upravna pristojba po Tar. Br. 1. ne naplaćuje se.

Kontrolni broj: 31052215eeb104d

OVAKAVI IZVODI KATASTARSKOG PLANA SU DOSTUPNI IZVORNOM MJERILU 1:1 IZVODI KATASTARSKOG PLANA SU DOSTUPNI IZVORNOM MJERILU 1:1 IZVODI KATASTARSKOG PLANA SU DOSTUPNI IZVORNOM MJERILU 1:1